

มิเคลันเจโล บูโอนาร์โรตี

กับผลงานอมตะ ใน ยุคทองของเรอเนอาร์ทซอ

วชิ วัฒนสิน*

ตอนที่ 2 ผลงานอมตะ : จิตรกรรมปูนเปียก

จิตรกรรมปูนเปียกบนเพดานหอสวดมนต์ซิสทีน
ที่มา

หอสวดมนต์ซิสทีน (Sistine Chapel) เป็นอาคารอยู่ในบริเวณพระราชวังวาติกัน สร้างขึ้นในสมัยสันตะปาปาซีสตุสที่ 4 (Sixtus IV) จึงได้ตั้งชื่อหอสวดมนต์นี้ตามชื่อผู้สร้าง องค์สันตะปาปาซีสตุสที่ 4 เป็นผู้ที่มีความสนพระทัยในกิจการงานที่เกี่ยวข้องกับศิลปกรรม พระองค์เป็นผู้ก่อตั้งคณะร้องเพลงสวด 'Sistine Chapel Choir' ซึ่งทำหน้าที่ร้องเพลงประสานเสียงเป็นประจำในโบสถ์เซนต์ปีเตอร์ (St. Peter) ตัวอาคารซิสทีนถูกออกแบบอย่างเรียบง่าย แพนผนังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ภายในหอสวดมนต์เป็นห้องโถงใหญ่ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนด้านนอกเป็นสถานที่สำหรับฝึกหัดและซ้อมเพลงสวด ส่วนด้านใน เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์สำหรับการประกอบศาสนกิจ

*ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 7 แผนกวิชาศิลปศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ภาพที่ 1 แสดงสภาพภายในหอสวดมนต์ซีสทีน กรุงวาติกัน

ฝาผนังด้านข้างทั้งสองด้าน มีภาพวาดตกแต่งด้วยจิตรกรรมปูนเปียก โดยจิตรกรฝีมือชั้นครูในศตวรรษที่ 15 ได้แก่ กีย์ลันโคโอ (ครูผู้สอนจิตรกรรมของมิเกลันเจโล) บอดติเชลลี และเปรูจิโน (ครูผู้สอนจิตรกรรมของราฟาเอล)

ภาพที่ 2 แสดงผนังของเพดานก่อนวาดภาพจิตรกรรมปูนเปียก

เพดานของหอสวดมนต์ซีสทีน มีลักษณะเป็นแผ่นโค้ง มีความกว้าง 46 ฟุต ยาว 118 ฟุต และสูงจากพื้นดินถึง 68 ฟุต จึงมีความยากลำบากในการออกแบบ และต้องใช้ความพยายามอย่างสูงในการวาดภาพบนพื้นที่ที่มีขนาดใหญ่ และต้องนอนบนนั่งร้านที่อยู่สูงเพื่อวาดภาพ จึงมีความเสี่ยงต่อการพลัดตกลงมา

การวางแผนงาน (Planning)

จากการที่พระสันตะปาปาจูเลียสที่ 2 ทรงว่าจ้างให้มิเกลันเจโลวาดภาพในครั้งนี้อาจถือว่าเป็นการทำทายความสามารถของมิเกลันเจโลอย่างยิ่ง เพราะเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่ามิเกลันเจโลเป็นประติมากรช่างแกะสลักหินอ่อนผู้มีความสามารถสูง แต่เขาไม่ใช่เป็นจิตรกร แม้จะมีความไม่สบายใจในการรับผิดชอบในงานนี้ แต่เขาก็พร้อมรับข้อเสนอที่ท้าทายนี้ ดังนั้นประวัติศาสตร์การสร้างสรรค์จิตรกรรมที่ยิ่งใหญ่ของโลกจึงได้อุบัติขึ้น ในปี ค.ศ. 1508 และโลกก็ได้จารึกชื่อเขาไว้แล้ว "มิเกลันเจโล บูโอนาร์โรตี"

การออกแบบในการใช้พื้นที่

จากหนังสือชื่อดีเมอซุส ของเพลโต เพลโตมีความเชื่อว่ารูปทรงเรขาคณิตเป็นรูปทรงที่มีความงามอมตะ มีความเป็นจริงตามธรรมชาติ และเป็นรูปทรงที่มีความเป็นสากล อีกทั้งเป็นรูปทรงพื้นฐานของทุกสิ่งในโลกและจักรวาล รวมทั้งเป็นสัญลักษณ์ของธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ

มิเกลันเจโลมีความเชื่อตรงกับเพลโตในประเด็นนี้ เขาจึงเริ่มออกแบบโดยจัดแบ่งพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าของเพดานออกเป็นช่อง ๆ แต่ละช่องเป็นรูปทรงเรขาคณิตต่าง ๆ เช่น รูปสามเหลี่ยม วงกลม และสี่เหลี่ยม เป็นต้น (ดูภาพประกอบที่ 3)

การออกแบบเรื่องราวและรูปแบบ

เดิมพระสันตะปาปาจูเลียสที่ 2 มีพระประสงค์ให้มิเกลันเจโลวาดภาพเพื่อประกาศเกียรติคุณและแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับอัครสาวกผู้ประกาศพระวาระของพระเจ้า จำนวน 12 คน ด้วยเทคนิคเฟรสโกบนเพดานหอสวดมนต์ซิสทีนนี้ แต่ในที่สุดพระองค์ก็ยอมให้มิเกลันเจโลวาดภาพทุกสิ่งทุกอย่างตามที่มิเกลันเจโลคิดและออกแบบ

มิเกลันเจโลได้นำเอาเรื่องราวในพระคัมภีร์เดิมโดยเฉพาะบทปฐมกาล (Genesis) นำมาเสนอ โดยให้ความสำคัญตามลำดับดังนี้

การเนรมิตสร้างโลกและสรรพสิ่งในโลก

ศาสดาพยากรณ์ในคริสตกาล

วีรบุรุษและวีรสตรีที่ปรากฏเรื่องราวในพระคัมภีร์เดิม

บรรพบุรุษของพระเยซูคริสต์

มิเกลันเจโลมีความศรัทธาอันมั่นคงในพระเจ้า มีความเชื่ออันลึกซึ้งในเรื่องพระเจ้าเป็นเจ้าทรงเนรมิตโลกและสรรพสิ่งทั้งหลาย เขาได้สะท้อนความคิดของลัทธิปรัชญาเนโอเพลโตนิค เข้ากับความศรัทธาอันแก่กล้าของคริสตศาสนิกชน โดยการแสดงออกเป็นภาพแห่งความงาม มิได้มีเป้าหมายสูงสุดอยู่เฉพาะเรื่องของความเป็นจริงอย่างเช่นในสภาพชีวิตธรรมดา หากแต่เป็นความจริงในอุดมคติตามหลักปรัชญาของเพลโต ซึ่งเชื่อว่าความงามมาตรฐานหรือสูงสุดมันอยู่ในอุดมคติเท่านั้น เขามีความเชื่อในคตินิยมของศิลปะกรีกและโรมัน จึงจะปรากฏภาพเปลือยเพื่อแสดงความงามของเรือนร่างในผลงานของเขาเป็นจำนวนมาก (ดูภาพประกอบที่ 4)

ภาพที่ 3 การออกแบบการใช้พื้นที่

ภาพที่ 4 การออกแบบเรื่องราวและรูปแบบ

ภาพที่ 5 องค์ประกอบของภาพบนเพดาน

องค์ประกอบของภาพบนพาดาน (รูปภาพประกอบที่ 5)

1. ช่องสี่เหลี่ยม 9 ช่อง แสดงถึงการเนรมิตสร้างสรรค์ของพระเจ้าและเรื่องราวของโนอาห์

ช่องที่ 1 ชื่อภาพ 'การแยกความสว่างและความมืด'

(Separation of Light and Darkness)

ช่องที่ 2 ชื่อภาพ 'การเนรมิตดวงอาทิตย์และดวงจันทร์'

(The Creation of The Sun and Moon)

ช่องที่ 3 ชื่อภาพ 'การแยกท้องฟ้าและน้ำ'

(The Separation of Sky and Water)

ช่องที่ 4 ชื่อภาพ 'การเนรมิตอาดัม'

(The Creation of Adam)

ช่องที่ 5 ชื่อภาพ 'การเนรมิตอีฟ'

(The Creation of Eve)

ช่องที่ 6 ชื่อภาพ 'การหลงผิดและการถูกขับไล่'

(The Fall and Expulsion)

ช่องที่ 7 ชื่อภาพ 'แท่นบูชาของโนอาห์'

(The Sacrifice of Noah)

ช่องที่ 8 ชื่อภาพ 'เหตุการ์ณวันน้ำท่วมโลก'

(The Flood)

ช่องที่ 9 ชื่อภาพ 'การเมาเหล้าของโนอาห์'

(The Drunkenness of Noah)

2. ด้านที่ติดกับกำแพงด้านยาวทั้งสองด้าน ตรงหัวและท้ายของเพดาน แบ่งเป็นช่องสี่เหลี่ยม 12 ช่อง บรรจูปภาพของศาสตราจารย์อาทิเช่น โยนาห์ เจริมมอห์ เปร์สคา เอเชคีเอส เอรีเทรฮา โยเอ็ล เซคารีวาร์ เดลฟีคา อีสไซอาห์ กูเมอาร์ คาเนียล และลีบีคา

ก. เจริมมอห์

ข. อีสไซอาห์

ภาพที่ 8 ภาพตัวอย่างของศาสตราจารย์

3 .บนแต่ละหัวเสาที่แบ่งออกเป็นช่องสี่เหลี่ยม จำนวน 20 เสา ปราบฎภาพของเด็กเปลือย ซึ่งมีชื่อเรียกเฉพาะว่า อิกมุดิ (Igmudi) จำนวน 20 คน

ภาพที่ 7 ภาพตัวอย่างของอิกมุดิ (Igmudi)

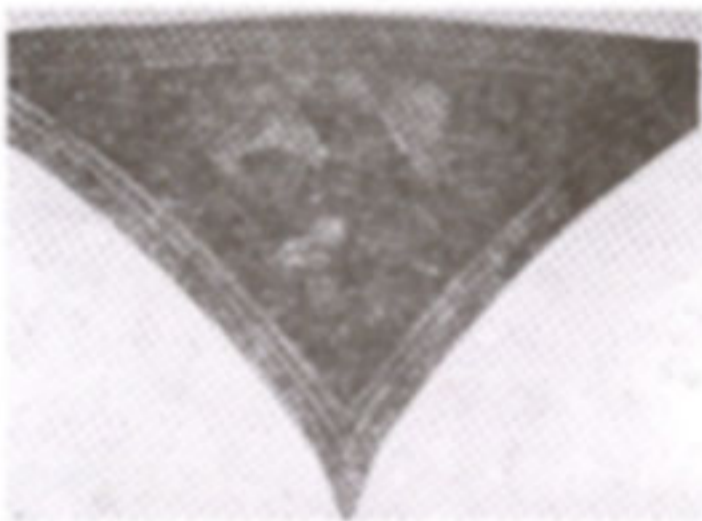
4. ช่องสามเหลี่ยม (เล็ก) 8 ช่อง บรรจุภาพวาดเรื่องราวของบรรพบุรุษของพระเยซูคริสต์

ภาพที่ 8 ภาพตัวอย่างของบรรพบุรุษของพระเยซู

5. ช่องสามเหลี่ยม (ใหญ่) ที่มุมทั้ง 4 ของเพดาน บรรจุภาพซึ่งเป็นเรื่องราวในพระคัมภีร์เดิม 4 เรื่อง คือ

- 5.1 คาวิดกำลังต่อสู้กับโกลิแอธ
- 5.2 ยูดาห์กำลังบั่นคอโฮโลเฟิร์นเนส
- 5.3 ฮามันถูกลงโทษด้วยการตรึงกางเขนเพราะเอ็สเทอร์
- 5.4 โมเสสกับงูทองแดงบราเซ่นอันชั่วร้าย

ภาพที่ 9 ก. ภาพคาวิดกำลังต่อสู้กับโกลิแอธ

ข. โมเสสกับงูทองแดงบราเซ่นอันชั่วร้าย

องค์ประกอบของภาพบนเพดานซีสทิน ในรายละเอียดยังมีอีกมาก แต่องค์ประกอบที่สำคัญคือส่วนที่กล่าวไปแล้ว

ต่อไปนี้จะเสนอในรายละเอียดเฉพาะในส่วนของช่องสี่เหลี่ยม ซึ่งเป็นจุดเด่นตรงกลางเพดาน
ทั้ง 9 ภาพ ดังนี้

ช่องที่ 1 "การแยกความสว่างและความมืด" (The Separation of Light and Darkness)

ภาพที่ 10 ภาพ "การแยกความสว่างและความมืด"

พระวอจนะ

พระเจ้าตรัสว่า "จงเกิดความสว่าง" ความสว่างก็เกิดขึ้น พระเจ้าทรงเห็นว่าความสว่างนั้นดี
และทรงแยกความสว่างออกจากความมืด พระเจ้าทรงเรียกความสว่างนั้นว่าวัน และความมืดนั้นว่าคืน
(ปฐมกาล 1 : 3-5)

รูปแบบ

เป็นภาพของรูปร่างมนุษย์ (Human Figure) ที่แทนพระเจ้าซึ่งกำลังอยู่ในอาการยกมือทั้งสอง
ขึ้นเหนือศีรษะและกำลังหันพระพักตร์ไปทางด้านความมืด

ภาพที่ 11 แสดงการจัดองค์ประกอบศิลป์

พิจารณา

ภาพ 'การแยกความสว่างและความมืด' เป็นภาพในช่องที่ 1 ในจำนวน 9 ช่อง ภาพนี้แสดงถึงการเนรมิตโลกของพระเจ้า เป็นภาพที่อยู่ด้านในสุดของโค้งทอสมนตร์ซีสทีน และภาพนี้อยู่เหนือแท่นอวายุเครื่องบูชา มิเคลันเจโลผู้ออกแบบมีความคิดว่า ภาพแรกนี้เป็นภาพของพระเจ้า จึงเหมาะสมที่จะอยู่ตรงแท่นบูชาด้วย เปาโล กิโอลิโอ (Paolo Giovio) กล่าวว่า รูปร่างของมนุษย์ (Human Figure) ที่แทนพระเจ้า ดูเหมือนกำลังแสดงอาการยกย่องสรรเสริญอย่างศรัทธายิ่ง ภาพนี้มีเพียงภาพของพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว แต่ดูเด่น และเส้นที่แสดงความเคลื่อนไหวของมือทั้งสองข้าง เส้นโค้งของผ้าที่พันกาย ทำให้เกิดการเคลื่อนไหว (Movement) และให้ความรู้สึกเหมือนพระเจ้ากำลังส่องลอยขึ้นสู่ด้านบน คือ สวรรค์นั่นเอง

ช่องที่ 2 "การเนรมิตดวงอาทิตย์และดวงจันทร์" (The Creation of the Sun and Moon)

ภาพที่ 12 ภาพ 'การสร้างดวงอาทิตย์และดวงจันทร์'

พระวจนะ

พระเจ้าตรัสว่า 'จงมีดวงสว่างบนฟ้า เพื่อแยกวันออกจากคืน ให้ดวงสว่างเป็นหมายกำหนดฤดู วัน ปี และให้เป็นดวงสว่างบนฟ้า เพื่อส่องสว่างบนแผ่นดิน' ก็เป็นดังนั้น พระเจ้าได้ทรงสร้างดวงสว่างขนาดใหญ่ไว้สองดวง ให้ดวงใหญ่ครองวัน ดวงเล็กครองคืน พระองค์ทรงสร้างดวงดาวต่าง ๆ ด้วย พระเจ้าทรงตั้งดวงสว่างเหล่านี้ไว้บนฟ้า ให้ส่องสว่างบนแผ่นดิน ให้ครองวันและคืน และแยกความสว่างออกจากความมืด พระเจ้าทรงเห็นว่าดี (ปฐมกาล 1 : 14-18)

รูปแบบ

ภาพ "การสร้างดวงอาทิตย์และดวงจันทร์" เป็นการเนรมิตโลกของพระเจ้าในวันที่ 3 และวันที่ 4 พระเจ้าได้สร้างดวงสว่างขึ้นมา 2 ดวง คือ ให้ดวงอาทิตย์ซึ่งมีแสงสว่างมากกว่าประจำตอนกลางวัน และพระเจ้าได้สร้างดวงจันทร์ซึ่งมีแสงน้อยกว่าประจำกลางคืน และพระเจ้าได้สร้างดวงดาวต่าง ๆ ด้วย ในภาพจะปรากฏเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ กล่าวคือด้านขวามือของภาพเป็นภาพของพระเจ้ากับทูตสวรรค์องค์เล็ก ๆ ล้อมรอบพระเจ้า โดยพระองค์หันพระพักตร์มาทางตรงกันข้ามกับดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ พร้อมทั้งยกมือขึ้นปกป้องแสงสว่างอันเกิดจากดวงสว่างทั้ง 2 ดวงนั้น พระเจ้าทรงกำลังชี้พระหัตถ์ขวา เนรมิตดวงอาทิตย์ และบังเกิดดวงจันทร์ขึ้นทางด้านพระหัตถ์ซ้าย มิเคลันเจโลได้วาดภาพของพระเจ้าผู้ทรงราชอาณาจักรโดยเน้นให้พระพักตร์ของพระเจ้าดูแล้วน่ากลัว (Terrible) และเอาจริงเอาจังด้านซ้ายมือของภาพ เป็นอีกเหตุการณ์หนึ่ง กล่าวคือ เป็นภาพของพระเจ้าที่กำลังเคลื่อนที่ไปในทิศทางตรงกันข้าม นั่นคือ พระเจ้ากำลังเคลื่อนที่ไปยังโลก ซึ่งจะเห็นว่ามิน้ำ มีพืช ผัก หญ้า และต้นไม้ที่ออกผลอุดมสมบูรณ์

ภาพที่ 13 แสดงการจัดองค์ประกอบศิลป์

พิจารณา

การจัดองค์ประกอบศิลป์ของภาพนี้ เป็นการจัดสมดุลแบบ 2 ข้างไม่เหมือนกัน (Assymetry Balance) โดยจัดให้จุดเด่น (Dominance) ซึ่งเป็นภาพของพระเจ้ากับบริวารอยู่รวมกันเป็นมวลใหญ่ (Mass) ที่หันพระพักตร์ออกมาและถูกจัดไว้ทางขวามือของภาพ

ส่วนภาพของพระเจ้าด้านซ้ายของภาพที่หันพระพักตร์ไปอีกด้าน จะเป็นมวล (Mass) ที่เล็กกว่า เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่า ภาพนี้เกิดความรู้สึกสมดุลได้เพราะทรงกลมสีส้มของดวงอาทิตย์

เป็นตัวเชื่อมระหว่างมวลทางด้านขวา กับมวลทางด้านซ้าย ภาพ "การสร้างดวงอาทิตย์และดวงจันทร์" เป็นภาพหนึ่งของมิเกลันเจโล ที่ใช้แนวการสร้างภาพแบบจิตรกรรมไทย คือการเกิดเหตุการณ์ที่ต่อเนื่องกันในภาพเดียวกัน แต่เขาสามารถสร้างความกลมกลืน(Harmony) ทั้งภาพได้อย่างลงตัวและสวยงาม

ผลงานชิ้นนี้ของมิเกลันเจโลให้ความรู้สึกถึงพลังอำนาจของพระเจ้า ความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า แสดงออกโดยเน้นที่พระพักตร์ที่เคร่งขรึม เอาจริงเอาจัง และน่ากลัว อากาธาเพื่อเนรมิตดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ เหตุการณ์ทั้งหมดในภาพบังเกิดขึ้นบนจักรวาลที่ยิ่งใหญ่ไพศาล แต่รูปทรงของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ดูเล็กลงไปเมื่อเปรียบเทียบขนาดและสัดส่วน (Size and Proportion) กับรูปทรงของพระเจ้า ยิ่งเน้นให้เห็นถึงพลังและพระราชอำนาจของพระเจ้าที่มีต่อจักรวาลที่พระองค์ทรงเนรมิต

ช่องที่ 3 "การแยกท้องฟ้าและน้ำ" (The Separation of the Sky and Water)

ภาพที่ 14 ภาพ "การแยกท้องฟ้าและน้ำ"

พระวอแนะ

พระเจ้าตรัสว่า "จงมีภาคพื้นในระหว่างน้ำ แยกน้ำออกจากกัน" พระเจ้าทรงสร้างภาคพื้นนั้นขึ้น แล้วทรงแยกน้ำที่อยู่ใต้ภาคพื้นออกจากน้ำที่อยู่เหนือภาคพื้น ก็เป็นดังนั้น พระเจ้าจึงทรงเรียกภาคพื้นนั้นว่าฟ้า (ปฐมกาล 1 : 6-8)

รูปแบบ

ภาพ "การแยกท้องฟ้าและน้ำ" เป็นภาพในช่องที่ 3 แต่เป็นการแสดงถึงการเนรมิตสร้างสรรพสิ่งของพระเจ้าในวันที่ 2 ในภาพนี้จะปรากฏภาพของพระเจ้าและหูดสวรรค์ซึ่งเป็นบริวารพระเจ้ากำลังยกพระหัตถ์ทั้งสองขึ้น คล้ายกับการออกคำสั่งในการแยกท้องฟ้าและน้ำ

พิจารณา

ภาพ 'การแยกท้องฟ้าและน้ำ' ของไมเคิลแองเจโลภาพนี้ มีการจัดองค์ประกอบอย่างตรงไปตรงมา โดยมีมุมมองแบบตานก (Bird Eyeview) คือ มุมมองจากด้านบนลงเบื้องล่าง ทั้งนี้เข้าใจว่าเพื่อให้มีมุมมองที่สามารถเห็นทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับชื่อภาพ นั่นคือ พระเจ้า บริวาร ท้องฟ้าและน้ำ การจัดมุมมองแบบตานกนี้ สามารถทำให้ภาพที่ปรากฏออกมาคือ จะเห็นพระเจ้ากำลังชูพระหัตถ์ทั้งสองขึ้น และกำลังล่องลอยอยู่เหนือจักรวาล

ไมเคิลแองเจโล จัดองค์ประกอบให้มีน้ำหนักมากไปทางด้านซ้ายมือ ทั้งนี้เพื่อทิ้งที่ว่าง (Space) ให้กับท้องฟ้าและน้ำทางด้านขวามือและทางด้านล่าง แต่ก็ไม่มีสิ่งที่จะให้พระหัตถ์ซ้ายของพระเจ้าไหลเข้าไปในที่ว่าง (Space) ด้านขวามือ ทั้งนี้เพื่อการสร้างสมดุล

ช่องที่ 4 การเนรมิตอาดัม (The Creation of Adam)

พระวอแนะ

แล้วพระเจ้าตรัสว่า "ให้เราสร้างมนุษย์ตามฉายาตามอย่างของเรา ให้ครอบครองฝูงปลาในทะเล ฝูงนกในอากาศ และฝูงสัตว์ ให้ปกครองแผ่นดินทั่วไปและสัตว์ต่าง ๆ ที่เลื้อยคลานบนแผ่นดิน"(ปฐมกาล:26)

รูปแบบ

ภาพ "การเนรมิตอาดัม" เป็นภาพในช่องที่ 4 ซึ่งเป็นพื้นที่ใหญ่ ช่องกลางของเพดานหอสวนมนต์ซิสทีน และเป็นการเนรมิตสร้างสรรค์ของพระเจ้าในวันที่ 6 ภาพนี้จัดว่าเป็นผลงานชิ้นเอก (Master Piece) ของมิเกลันเจโลซึ่งหนึ่งเขาได้ออกแบบและวาดภาพในช่องนี้เป็นภาพแรกก่อนรูปอื่นใด(ในช่องสี่เหลี่ยมทั้งหมด 9 ช่อง) ภาพ "การเนรมิตอาดัม" เป็นภาพของอาดัมมนุษย์คนแรกของโลก อยู่ในสภาพกึ่งนอนกึ่งนั่ง เปลือยกายมีกิริยาท่าทางเหนื่อยล้า ขันแขนซ้ายเหยียดออกไปข้างหน้า นิ้วชี้ของอาดัมที่ยื่นออกไปเกือบสัมผัสกับพระหัตถ์ของพระเจ้าซึ่งกำลังเหาะผ่านมาพร้อมเหล่าทูตสวรรค์ซึ่งเป็นบริวารในรูปทรงที่เป็นกลุ่มเมฆ (Cloudburst) กำลังจะลอยจากไป นิ้วของอาดัมกับพระเจ้าอยู่ในลักษณะจ่อเข้าหากันเกือบสัมผัสกัน ในช่องว่างระหว่างนิ้วทั้งสอง มีสภาพคล้ายดั่งปรากฏกระแสไฟฟ้ากำลังเกิดปฏิกิริยาอยู่ พระหัตถ์ของพระเจ้าพยายามแตะกับนิ้วของอาดัมเพื่อส่งพลังให้แก่อาดัมเพื่อจะได้มีกำลังที่จะลุกขึ้นและมีชีวิตต่อไป

ภาพที่ 17 แสดงการจัดองค์ประกอบศิลป์

พิจารณา

ภาพ "การเนรมิตอาดัม" เป็นภาพที่มีความเด่นสะดุดตา เหตุเพราะภาพนี้สวยงาม เป็นภาพที่บรรจุอยู่ในช่องสี่เหลี่ยมใหญ่และอยู่บริเวณกลางเพดาน นับว่าเป็นภาพสุดท้ายใน 9 ภาพ ที่เหตุการณ์

ในภาพเกิดขึ้นในบรรยากาศของจักรวาล องค์ประกอบของภาพโดยส่วนรวมแบ่งออกเป็น 2 มวล (Mass) ตั้งอยู่ทางซ้ายและขวา

ทางซ้ายมือ เป็นมวลของอาดัมที่กึ่งนอนกึ่งนั่งอยู่บนพื้นแผ่นดิน และทางขวามือเป็นมวลใหญ่ของพระเจ้าและบริวาร ซึ่งอยู่รวมกันในรูปทรงของก้อนเมฆที่กำลังลอยอยู่ มวลทั้งสองมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยใช้จุดที่นิ้วมือของอาดัมและพระเจ้าที่เกือบแตะสัมผัสกันเป็นจุดเด่นและจุดสัมผัสที่มีความหมายยิ่ง และนี่คือจุดกำเนิดของมนุษย์คนแรกในโลก

มีการจัดสมดุลแบบ 2 ข้างไม่เหมือนกัน โดยกำหนดให้มวลทางซ้ายเล็กกว่ามวลทางขวา แต่เนื่องจากมวลทางซ้ายซึ่งเป็นรูปทรงของอาดัมบนพื้นโลก ให้ความรู้สึกที่มีน้ำหนักมากพอที่จะสมดุลกับมวลใหญ่ของพระเจ้าและบริวารที่กำลังลอยอยู่ในพื้นที่ว่าง

ช่องที่ 5 การเนรมิตอีฟ (Creation of Eve)

ภาพที่ 18 ภาพ 'การเนรมิตอีฟ'

พระวจนะ

พระเจ้าตรัสว่า "ไม่ควรที่ชายผู้นี้อยู่คนเดียว เราจะสร้างคู่อุปถัมภ์ที่เหมาะสมกับเขาขึ้น" แล้วพระเจ้าจึงทรงกระทำให้ชายนั้นหลับสนิท ขณะที่เขาหลับสนิทอยู่ พระองค์ทรงชักกระดูกซี่โครงอันหนึ่งของเขาออกมา แล้วทำให้เนื้อติดกันเข้าแทนกระดูกอย่างเดิม ส่วนกระดูกซี่โครงที่พระเจ้าได้ทรงชักออกจากชายนั้น พระองค์ทรงสร้างให้เป็นหญิง แล้วทรงนำมาให้ชายนั้น ชายจึงว่า "นี่แหละกระดูกจากกระดูกเรา เนื่องจากเนื้อของเรา จะต้องเรียกว่าหญิง เพราะหญิงนี้ออกมาจากชาย" (ปฐมกาล 2 : 18, 21-23)

รูปแบบ

ภาพ 'การเนรมิตอีฟ' เป็นภาพในช่องที่ 5 ภาพนี้เป็นภาพเหตุการณ์หลังจากพระเจ้าทรงสร้างอีฟให้เกิดขึ้น เมื่ออาดัมหลับสนิทพระเจ้าทรงดึงกระดูกซี่โครงของอาดัมออกมาสร้างมนุษย์คนที่สองของโลกคือ อีฟ ในภาพพระเจ้าทรงประทับยืนและยกมือขึ้นอวยพรให้แก่อีฟ

ในขณะที่อีฟกำลังลุกขึ้นและโน้มตัวไปข้างหน้า ยืนแขนขึ้นในลักษณะพนมมือทั้งนี้เพื่อแสดงออกถึงการขอบพระคุณพระเจ้า

ภาพที่ 19 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบศิลป์

พิจารณา

ภาพ "การเนรมิตอีฟ" เป็นภาพแรกที่มีศิลปินเจโลจินตนาการและกำหนดให้เหตุการณ์เกิดขึ้นบนพื้นโลก การจัดองค์ประกอบคำนึงถึงองค์ประกอบในภาพดังนี้ คือ อาดัม พระเจ้าและอีฟ ในขณะที่รูปทรงของอาดัมนอนหลับพิงกับต้นไม้ และรูปทรงของพระเจ้าประทับยืนอยู่ในแนวตั้ง มีเส้นเจโล ออกแบบวาดภาพอีฟกำลังลุกขึ้น และโน้มตัวไปข้างหน้าในแนวทะแยง ทำให้ทิศทาง (Direction) รูปทรงของอีฟแปลกแตกต่างจากองค์ประกอบอื่น ทำให้อีฟเป็นจุดเด่นของภาพตามที่ศิลปินต้องการ แต่ถ้าพิจารณาถึงเรื่องของสัดส่วน (Proportion) ขององค์ประกอบที่ประกอบด้วยอาดัม พระเจ้า และอีฟ มีความสัมพันธ์และกลมกลืนสวยงาม แต่ถ้าพิจารณาถึงสัดส่วนระหว่างองค์ประกอบกับขนาดของกรอบภาพ จะมีความรู้สึกที่อึดอัด โดยจะสังเกตเห็นส่วนของศีรษะของพระเจ้าโคนตัดออกไป

ช่องที่ ๘ "การหลงผิดและการถูกขับไล่อ" (The Fall and Expulsion)

ภาพที่ 20 "การหลงผิดและการถูกขับไล่อ"

พระวอแนะ

จึงพูดกับหญิงนั้นว่า "เจ้าจะไม่ตายจริงดอก เพราะพระเจ้าทรงทราบอยู่ว่า เจ้ากินผลไม้ในวันใด
ตาของเจ้าจะสว่างขึ้นในวันนั้น แล้วเจ้าจะเป็นเหมือนพระเจ้าคือสำนึกในความดีและความชั่ว"
(ปฐมกาล 3 : 4-5)

เพราะเหตุนั้นพระเจ้าจึงทรงขับไล่เขาออกไปจากสวนเอเดิน ให้ไปทำไร่ทำสวนในที่ดินที่ตัว
ถือกำเนิดมานั้น พระองค์ทรงไล่ชายนั้นออกไป และตั้งพวกเฑรุษ (จุดสวรรค์จำพวกหนึ่ง) ทางด้านทิศ
ตะวันออกแห่งสวนเอเดิน และตั้งกระบี่เพลิงอันหนึ่งที่หมุนได้รอบทิศ ไว้เฝ้าทางที่จะเข้าไปสู่ต้นไม้
แห่งชีวิตนั้น (ปฐมกาล 3 : 23-24)

รูปแบบ

ภาพ "การหลงคิดและการถูกขับไล่" เป็นภาพในช่องที่ 6 ในภาพนี้ปรากฏเหตุการณ์
ขึ้น 2 เหตุการณ์ คือ ด้านซ้ายเป็นภาพของอาดัมกับอีฟอยู่ในสวนเอเดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ และมี
ต้นไม้แห่งชีวิตขึ้นแบ่งกึ่งกลางภาพ ผู้ที่ใช้ลำตัวพันรอบต้นไม้แห่งชีวิตกำลังยื่นผลไม้แห่งการรู้ดีชั่วให้แก่
อีฟ อีฟอยู่ในท่าทางที่กึ่งกลัวกึ่งอยากลอง แต่ในที่สุดอีฟก็รับประทานผลไม้ที่นั่นก่อน แล้วยื่นให้อาדם
รับประทานด้วย ขณะที่อาดัมกำลังจะกลืน พระเจ้าเสด็จมาเรียกอาดัม อาดัมตกใจกลัว ผลไม้ที่นั่นจึงติดอยู่ที่ลำคอ
มาจนถึงวันนี้ (นั่นคือลูกกระเดือก หรือ Adam 's Apple นั้นเอง) นับตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นไป
มนุษย์จึงตกอยู่ในความบาป แล้วพระเจาก็ไม่ปรากฏพระองค์ให้มนุษย์เห็นอีกเลย ด้านขวา
เป็นเหตุการณ์

หลังจากที่อีฟและอาดัมรับประทานผลไม้แห่งการรู้ดีชั่วแล้ว จะปรากฏจุดสวรรค์ของพระเจ้า (เฑรุษ)
ถืออาวุธ ขับไล่ให้คนบาปทั้งคู่ออกจากสวนเอเดินที่อุดมสมบูรณ์ ออกไปสู่โลกกว้างที่แห้งแล้ง ว่างเปล่า
และมีความทุกข์ยากลำบากรอคอยอยู่

ภาพที่ 21 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบศิลป์

ภาพนี้เป็นอีกภาพหนึ่งซึ่งมีแนวการสร้างสรรคงานแบบจิตรกรรมไทย คือ ปรากฏเหตุการณ์
ที่ต่อเนื่องในภาพเดียวกัน มีเส้นแฉกจัดองค์ประกอบของภาพโดยใช้ต้นไม้แห่งชีวิตเป็นเส้นแบ่งเหตุการณ์
ก่อนหลัง

ด้านซ้ายของภาพเป็นสวนเอเดิน และด้านขวาของภาพเป็นโลกภายนอก ศิลปินพยายามที่จะแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างของความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติภายในสวนเอเดินกับความว่างเปล่าแห้งแล้งของโลกภายนอก มิเคลันเจโลต้องการให้เห็นถึงการกระทำบาปเพราะถูกล่อลวงในสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ กับการถูกลงโทษโดยพระเจ้าทรงขับไล่ให้ออกไปสู่โลกภายนอก ทั้งนี้ต้องการเน้นให้มนุษย์ในปัจจุบันได้สำนึกในความผิดบาปของบรรพชนด้วย

ในภาพนี้ ภาพของอีฟในอาการที่กำลังนั่ง แต่เอี้ยวตัวและยื่นมือออกไปรับผลไม้อีกด้านหนึ่ง ถูกจัดว่าเป็นภาพเปลือยผู้หญิง (Nude) ที่มีเคลันเจโลได้รับการชมเชยมาก เพราะท่าทางที่แสดงออกถึงความลึกลับและเป็นท่าทางที่ยากในการวาดให้สวยงาม แต่มีเคลันเจโลสามารถทำได้

ช่องที่ 8 "เหตุการณ์วันน้ำท่วมโลก" (The Flood)

ภาพที่ 22 ภาพ "เหตุการณ์วันน้ำท่วมโลก"

สาเหตุของน้ำท่วมโลก

พระเจ้าทรงเห็นความชั่วช้าของมนุษย์มีมากบนแผ่นดิน พระเจ้าจึงเสียพระทัยที่ได้สร้างมนุษย์ไว้บนแผ่นดินและโทษนัส พระเจ้าจึงตรัสว่า "เราจะกวาดล้างมนุษย์ที่เราได้สร้างมานี้ไปเสียจากแผ่นดิน" แต่โนอาห์เป็นที่โปรดปรานในสายพระเนตรพระเจ้า (ปฐมกาล ๘ : ๕, 7-8)

แล้วพระเจ้าตรัสแก่โนอาห์ว่า "เจ้าจงเข้าไปในนาวาหมดทั้งครัวเรือนของเจ้า เพราะในชั่วอายุคนรุ่นนี้เราเห็นเจ้าเป็นผู้ชอบธรรม จงเอาบรรดาสัตว์ที่สะอาดไปด้วยทุกชนิดอย่างละเจ็ดคู่ทั้งตัวผู้และตัวเมีย และสัตว์ที่ไม่สะอาดอย่างละคู่ทั้งตัวผู้และตัวเมีย นกในอากาศอย่างละเจ็ดคู่ทั้งตัวผู้ และตัวเมีย เพื่อจะช่วยชีวิตสัตว์ไว้ให้สืบพันธุ์ทั่วแผ่นดิน เพราะว่าอีกเจ็ดวันเราจะทำให้ฝนตกบนแผ่นดินสี่สิบวันสี่สิบคืน บรรดาสัตว์ที่มีชีวิตซึ่งเราสร้างมานั้น เราจะทำลายล้างเสียจากพื้นแผ่นดิน" โนอาห์ก็ทำตามที่พระเจ้าทรงบัญชาตนทุกประการ (ปฐมกาล 7 : 1-5)

น้ำท่วมแผ่นดินตลอดสี่สิบวันน้ำทวีขึ้นหนุนนาวาให้สูงเหนือแผ่นดิน น้ำท่วมเหนือภูเขาเกินขึ้นไปอีกสิบห้าศอก พระองค์ทรงทำลายล้างสัตว์ทั้งปวงที่มีชีวิตอยู่บนแผ่นดินตั้งแต่ มนุษย์ สัตว์ และสัตว์เลื้อยคลานตลอดจนถึงนกในอากาศ พวกเหล่านี้ถูกทำลายล้างเสียจากโลก เหลืออยู่แต่โนอาห์ และบรรดาผู้ที่อยู่กับเขาในนาวา น้ำท่วมแผ่นดินอยู่ถึงหนึ่งร้อยห้าสิบวัน (ปฐมกาล 7 : 17,20, 23-24)

รูปแบบ

ภาพ "เหตุการณ์วันน้ำท่วมโลก" เป็นภาพในช่องที่ 8 (ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพระคัมภีร์ ภาพนี้ต้องอยู่ในช่องที่ 7 แต่เนื่องจากช่องที่ 7 เป็นช่องเล็กไม่เหมาะกับการวาดภาพเหตุการณ์ที่ยิ่งใหญ่และสำคัญ ศิลปินจึงกำหนดให้ช่องที่ 8 เป็นภาพ "เหตุการณ์น้ำท่วมโลก")

ในภาพนี้เป็นเหตุการณ์ที่แสดงถึงการที่มนุษย์ผู้ผิดบาปกำลังดิ้นรนเพื่อจะให้หลุดพ้นจากความตาย แต่ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดที่มีชีวิตรอด ยกเว้นครอบครัวของโนอาห์และสัตว์ต่าง ๆ ในนาวา ในภาพสามารถแบ่งเหตุการณ์และกลุ่มของมนุษย์ออกได้เป็น 4 กลุ่มคือ

ภาพที่ 23 กลุ่มคนกลุ่มที่ 1

เป็นภาพกลุ่มคนที่อยู่ตรงมุมล่างซ้ายมือ ซึ่งเป็นเสมือนด้านหน้าที่ใกล้ที่สุด (Fore Ground) เป็นภาพเหตุการณ์ที่กลุ่มคนกำลังดิ้นรนที่จะปีนป่ายเพื่อไปยังต้นไม้ที่อยู่ในที่สูง โดยต้องต่อสู้กับแรงลมที่พัดแรง จะเห็นว่าผู้อพยพบางคนพยายามที่จะแบกสิ่งของทรัพย์สินสมบัติ ลูกหลาน สมาชิกในครอบครัว โดยมีความหวังที่จะได้พบกับความปลอดภัยในที่สูงนั้น

ภาพที่ 24 กลุ่มคนกลุ่มที่ 2

เป็นภาพกลุ่มคนที่ตรงบริเวณกลางภาพ ที่นั้นจะปรากฏกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความหวังว่าจะหนีภัยน้ำท่วมครั้งนี้โดยอาศัยเรือ (Boat) จะพบว่าเรือลำนั้นมีผู้อพยพอยู่เต็มเรือ และมีน้ำท่วมเข้าไปในเรือส่วนหนึ่งแล้ว เพราะเรือต้องรับน้ำหนักมากเกินไป (Overload) และเพราะว่าเรือลำนั้นต้องได้กับคลื่นลมที่แรงจัด ผู้อพยพที่อยู่ในเรือกำลังทำร้ายซึ่งกันและกันเพื่อเอาตัวรอด เป็นที่แน่นอนว่าเรือลำนั้นจะต้องล่มและทุกคนจะต้องตายอย่างแน่นอน

ภาพที่ 25 กลุ่มคนกลุ่มที่ 3

เป็นภาพกลุ่มคนที่อยู่ด้านขวามือของภาพ เป็นภาพของผู้อพยพอยู่ภายใต้ที่กำบังที่มีลักษณะเหมือนกระโจม (Tent) และใกล้ ๆ จะปรากฏคนแก่คนหนึ่งกำลังแบกร่างที่ไร้สติของคนหนุ่มคนหนึ่ง คิดว่าน่าจะเป็นบิดาที่กำลังพยายามช่วยบุตรของตนเอง ในขณะที่ชายแก่และผู้หญิงในกระโจมกำลังยื่นมือออกไปแสดงอาการที่ต้องการจะช่วยเหลือ ตรงกันข้ามกับชายหนุ่มซึ่งนั่งพับเพียบอยู่บนก้อนหิน ด้านหน้า หน้าตาแสดงอาการสิ้นหวัง เหมือนกำลังรอความตายที่จะมาถึง

ภาพที่ 26 กลุ่มคนกลุ่มที่ 4

เป็นส่วนของฉากหลัง (Back Ground) เป็นนาваของโนอาห์ (Ank) ปรากฏกลุ่มของผู้อพยพจำนวนหนึ่งกำลังที่จะปีนขึ้นบนทาบเรือ แต่เขาไม่สามารถที่จะเข้าไปในนาวาของโนอาห์ได้

ภาพที่ 27 แสดงกลุ่มคนและเหตุการณ์ในภาพ

พิจารณา

กลุ่มคนและเหตุการณ์ในแต่ละกลุ่ม มีการแสดงออกทำให้เกิดความคิดที่ต่างกัน ดังนี้คือ
กลุ่มที่ 1 ให้ความคิดว่ามนุษย์มีความหวัง มีความรักผูกพัน และมีความโลภ

จากภาพจะเห็นว่า ผู้อพยพยังคงคิดว่าถ้าพวกเขาพยายามไปถึงพื้นที่ซึ่งสูงขึ้น เขาจะปลอดภัยรอดจากความตาย เขาจึงพยายามนำลูกเมียและครอบครัวปีนป่ายขึ้นที่สูง และไม่ลืมนำทรัพย์สินสมบัติของเขาไปด้วย แต่น่าเสียดายที่เขาทั้งหลายไม่มีโอกาสที่จะใช้ทรัพย์สินสมบัติเหล่านั้น

กลุ่มที่ 2 ให้ความคิดว่ามนุษย์สามารถทำทุกอย่างได้ เพื่อเอาชีวิตรอด

จากภาพจะเห็นถึงทัศนคติของมนุษย์เมื่อถึงวินาทีแห่งความตาย เขาจะต่อสู้และทำทุกอย่างเพื่อชีวิตรอด

กลุ่มที่ 3 ให้ความคิดว่า มนุษย์มีความรัก

จากภาพจะเห็นถึงความรักของบิดาที่มีต่อบุตร ไม่ว่าจะบุตรจะอายุมากน้อยเพียงไร ไม่ว่าจะในยามใด บิดายังคงมีความรักที่บริสุทธิ์และน่าศรัทธายิ่ง ถึงแม้จะอยู่ในช่วงเวลาแห่งการสิ้นหวังก็ตาม

กลุ่มที่ 4 ให้ความคิดถึงการคืนชนครั้งสุดท้าย

จากภาพจะเห็นผู้อพยพพยายามปีนขึ้นกานาวาของโนอาห์

บางคนก็อยู่บนนาวาของโนอาห์แล้ว

หากวันนั้นเขามีโชคนบาปเขาก็มีสิทธิ์ที่จะเข้าไปอยู่ในนาวา เขาก็จะรอดชีวิตแต่ ๗ วินาทีนั้น เขาทั้งหลายหมดหวังแล้ว

สำหรับการจัดองค์ประกอบของภาพนั้นมีเคล็ดลับออกแบบภาพนี้โดยใช้หลักการของทัศนียภาพ (perspective) โดยจะสังเกตเห็นจากการออกแบบวาดภาพโดยคำนึงถึงระยะใกล้ไกล กลุ่มคนที่อยู่ใกล้จะมีขนาดใหญ่และลดขนาดลงไปเรื่อย ๆ ในระยะที่อยู่ไกลออกไป

ช่องที่ 7 "แท่นบูชาของโนอาห์" (The Sacrifice of Noah)

ภาพที่ 28 ภาพ"แท่นบูชาของโนอาห์"

ที่มา

เมื่อครบหนึ่งร้อยห้าสิบวันแผ่นดินก็แห้งแล้วพระเจ้าตรัสแก่โนอาห์ว่า "เจ้าจงออกไปจากนาวาเถิด" โนอาห์ก็ออกไปพร้อมกับบุตรภรรยาและบุตรสะใภ้บรรดาสัตว์ที่มีชีวิตและทุกสิ่งที่เลื้อยคลานกับบรรดานกและสัตว์ที่เคลื่อนไหวไปมาบนแผ่นดินก็ออกไปจากนาวาตามพันธู์ของมัน

โนอาห์สร้างแท่นบูชาพระเจ้าและเลือกเอาสัตว์และนกประเภทไม่มีมลทินบางตัวมาเผาบูชาถวายบนแท่นนั้นพระเจ้าทรงได้กลิ่นที่หอพระทัยแล้วทรงดำริในพระทัยว่า 'เราจะไม่สาบแผ่นดินอีกต่อไป แม้ว่ามนุษย์ไม่คิดถึงเกล้าความคิดในใจของมนุษย์ล้วนชั่วตั้งแต่เด็กมา เราจะไม่ประหารสิ่งทั้งหลายที่มีชีวิตเหมือนอย่างที่เราได้กระทำแล้วนั้นอีก (ปฐมกาล 8: 15,18-21)

รูปแบบ

ภาพ 'แท่นบูชาของโนอาห์' เป็นภาพในช่องที่ 7 ในภาพจะเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นที่แท่นบูชาหลังจากที่แผ่นดินแห้งแล้วโนอาห์ได้จัดแท่นบูชา หลังจากที่เขาขอบคุณพระเจ้าที่ทรงปกป้องรักษาเขา และพงษ์พันธุ์ของเขาให้มีชีวิตรอดปลอดภัยจากภัยของน้ำท่วมโลก

ในภาพโนอาห์จะอยู่ที่แท่นบูชาตรงจุดกลางภาพจุดที่ศิลปินต้องการเน้นคือเหตุการณ์ที่แท่นบูชา เช่น การรวบรวมสัตว์ที่ไร้มลทิน และสัตว์ปีกที่ไร้มลทิน ได้แก่ แกะ วัว และนกเพื่อถวายเป็นเครื่องบูชา มีสภาพสตรีสวมมาลัยบนศีรษะตรงกลางภาพกำลังยื่นนกให้แก่ชายหนุ่มคนหนึ่งในขณะที่เขา และอีกคนหนึ่งนั่งคร่อมร่างของแกะตัวผู้ มีบางคนกำลังจุดไฟที่แท่นบูชา และชายอีกคนหนึ่งกำลังหอบไม้ฟืนไว้ในอ้อมกอดอย่างเอาจริงเอาจัง

ภาพที่ 29 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบศิลป์

พิจารณา

การจัดองค์ประกอบในภาพนี้ กำหนดให้จุดเด่นอยู่ตรงกลาง คือที่ไฟบนแท่นบูชาจะสังเกตเห็นองค์ประกอบของภาพทั้งหมดในภาพต่างหันหน้าก้มหน้าเงยหน้าไปยังจุดสนใจที่อยู่กลางภาพ

ภาพนี้เป็นภาพลักษณะภาพประกอบเรื่องราว (Illustration) ได้เป็นอย่างดี คือ ดูแล้วเข้าใจในเหตุการณ์ตรงจุดที่เกิดขึ้นได้ดี แต่คิดว่ายังขาดเรื่องราวของจินตนาการ และมุมมองกว้างไกลจึงให้ความรู้สึกที่วุ่นวายและอึดอัด

ช่องที่ 9 (ช่องสุดท้าย) "การเมาเหล้าของโนอาห์" (The drunkenness of Noah)

ภาพที่ 30 ภาพ "การเมาเหล้าของโนอาห์"

ที่มา

บุตรของโนอาห์ซึ่งออกจากรานา ชื่อเชมฮามและยาเฟต และฮามเป็นบิดาของคานาอัน โนอาห์เริ่มเป็นชาวไร่เริ่มทำสวนองุ่นท่านได้ดื่มเหล้าองุ่นเมาแล้วก็นอนเปลือยกายอยู่ที่เดินของท่าน ฮามผู้เป็นบิดาของคานาอัน เห็นบิดาของตนเปลือยกายอยู่จึงบอกพี่น้องทั้งสองที่อยู่ภายนอก เชมกับยาเฟตก็เอาผ้าผาดบ่าแล้วทั้งสองก็เดินหันหลังเข้าไปปกปิดกายของบิดาที่เปลือยกายอยู่โดยมิได้หันหน้าดูกายของบิดาที่เปลือยกายอยู่นั้นเมื่อโนอาห์สร้างเมาแล้วรู้ว่าบุตรสุดท้องทำกับท่านอย่างไรจึงพูดว่า "คานาอัน" จะถูกแช่งให้เป็นทาสแสนเลวของพี่น้อง (ปฐมกาล 9 : 18-25)

รูปแบบ

"ภาพการเมาเหล้าของโนอาห์" เป็นภาพที่แสดงเหตุการณ์สองเหตุการณ์ในภาพเดียวกัน คือ ทางด้านซ้ายปรากฏภาพของโนอาห์กำลังทำไร่อยู่ในที่กลางแจ้งและทางด้านขวาซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นภาพภายในเดินของโนอาห์ คือ เหตุการณ์ที่โนอาห์กำลังเมาเหล้าอยู่และนอนเปลือยกายอยู่ ฮามซึ่งเข้ามาเห็นเป็นคนแรกกลับออกไปบอกให้เชม และยาเฟตเข้ามาปรนนิบัติบิดา ซึ่งนอนเปลือยกายอยู่ในเดิน เชมและยาเฟตได้นำผ้าผาดบ่าเข้าไปปกปิดกายให้บิดา โดยขณะเข้าไปหาบิดาเข้าทั้งสองก็เดินถอยหลังเข้าไป โดยเกรงว่าจะเห็นภาพบิดาของตนกำลังเปลือยกายอยู่ และเมื่อโนอาห์ตื่นขึ้นและทราบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดจึงสาบแช่งคานาอัน เพราะความผิดของฮามผู้เป็นพ่อ

ภาพที่ 31 ภาพแสดงการจัดองค์ประกอบศิลป์

พิจารณา

ภาพ "การเมฆาเหล่าของโนอาห์" ถือเป็นภาพในช่องสุดท้าย เป็นภาพเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์สุดท้ายของโนอาห์ที่ถูกบันทึกไว้ในพระคัมภีร์เดิม

เป็นภาพที่มี 2 เหตุการณ์เกิดขึ้นต่อเนื่องกันเหมือนกับการสร้างงานจิตรกรรมไทย ภาพนี้ถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือภาพเล็กที่เป็นภาพของโนอาห์ที่กำลังทำงานอยู่ในไร่ถึงแม้ว่าจะเป็นภาพที่มีพื้นที่เล็กแต่ดูมีน้ำหนักมากขึ้น เมื่อมีคลื่นเจโลกำหนดให้โนอาห์สวมเสื้อสีแดงเพื่อให้เด่นขึ้นมาสนใจและมีน้ำหนักมากขึ้น ภาพใหญ่ เป็นภาพเหตุการณ์ในคืนที่เป็นการจัดองค์ประกอบโดยกำหนดให้รูปทรงของฮาม เขม และซาเฟล ยืนแนวตรงทางด้านขวา มีรูปทรงของโนอาห์กึ่งนั่งกึ่งนอนอยู่ในแนวนอน ถ้าพิจารณาการจัดสมดุลในส่วนภาพใหญ่เพียงภาพเดียว อาจจะให้ความรู้สึกที่ไม่สมดุล ถัดหนักไปทางรูปทรงของฮาม เขม และซาเฟล แต่เมื่อพิจารณาในส่วนรวมทั้งภาพจะเกิดความสมดุลที่สวยงาม

บทสรุป

ภาพทั้งหมดที่มีคลื่นเจโลได้วาดด้วยเทคนิคฟรึสโก (Fresco) บนเพดานวิหารซิสทีน พอสรุปได้ ดังนี้

1. มีจุดเด่นอยู่ที่การวาดภาพมนุษย์ (human figure) เมื่อพิจารณาจะเห็นว่า มิเกลันเจโล วาดภาพในท่าทางที่ต่างกันจำนวนมากกว่า 300 คน ทั้งนี้เขาได้วาดภาพของพระเจ้าในลักษณะเช่นเดียวกับมนุษย์ทั้งนี้เขามีความเชื่อในหลักทฤษฎีของนีโอเพลโตนิค ที่เน้นคุณค่าและยกย่องความเป็นมนุษย์ อีกทั้งเขามีความเชื่อในคริสตศาสนาอย่างเคร่งครัด เขาเชื่อว่าพระเจ้าเป็นผู้สร้างมนุษย์และสร้างมนุษย์ตามพระฉายาของพระเจ้า

2. มิเกลันเจโลใช้โครงสร้างที่ใกล้เคียงกับสีที่เป็นจริงตามธรรมชาติไม่ดูฉาบฉวยน่าเบื่อแต่เขาได้แสดงออกที่มีมือทางด้านกรวดเส้นที่แน่นยับยั้งไว้ เขาพยายามแสดงให้เห็นว่าจุดเด่นของงานจิตรกรรมไม่ได้อยู่ที่สีเพียงอย่างเดียวแต่เส้น แสงเงา และปริมาตรก็ทำให้ผลงานจิตรกรรมนั้นมีคุณค่าได้

3. มิเกลันเจโลได้ใช้เวลาทั้งสิ้น 4 ปีทั้งเวลากลางวันและกลางคืนเพียรพยายามทุ่มเทสติปัญญาความสามารถและแรงกายเพื่อสร้างสรรค์ผลงานอันยิ่งใหญ่และสร้างด้วยความยากลำบากยิ่งในประวัติศาสตร์ศิลปะของมนุษยชาติเขาได้เนรมิตโลกแห่งจินตนาการขึ้นให้เทียบพร้อมด้วยฝีมือและคุณค่าทางศิลปะนับว่าเป็นผลงานที่สำเร็จได้ด้วยความอุสาหะวิริยะอย่างอัศจรรย์และผลงานชิ้นนี้ได้สำเร็จอย่างสมบูรณ์เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม ค.ศ. 1512 เมื่อมิเกลันเจโลอายุได้ 37 ปี

มิเกลันเจโลประสบผลสำเร็จได้ในครั้งนี้เพราะเหตุผลอีกประการหนึ่งและเป็นประการที่สำคัญนั่นคือเขามีความรักและศรัทธาในความรักของพระเจ้าและคริสตศาสนาอย่างยิ่งตั้งมั่นที่ไว้ว่า

ไม่ว่าจะเป็นจิตรกรรมหรือประติมากรรม
ต่างสามารถเข้าหาความจริงของวิญญาน
สามารถเข้าหาความรักของพระผู้เป็นเจ้าของ
มันได้เปิดทางไว้ให้แล้ว
ที่ไม้กางเขนที่พระหัตถ์ของพระองค์
ซึ่งทรงสวมกอดพวกเราไว้

มิเกลันเจโล บูโอนาร์โรตี
(กัจจร สุนพงษ์ศรี, ม.ป.ป. 248)

.....

หนังสืออ้างอิง

กัจจร สุนพงษ์ศรี "ประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก" กรุงเทพมหานคร : บริษัทสารมวลชน จำกัด.,
ม.ป.ป.

พระคริสตธรรมคัมภีร์ พันธสัญญาเดิมและพันธสัญญาใหม่. เกาหลี : สมาคมพระคริสตธรรม,